

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoP/4/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714201070
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2714201070.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudkýň JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Daše Kontríkovej vo veci starostlivosti o maloletú: J. K., nar. XX. D. XXXX, bytom u matky a zast. opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, matky: R. K., nar. XX. A. XXXX, bytom Y., J. XX, zast. advokátom: Mgr. et Mgr. Michal Bezák, Krásno 195 a otca: H. K., nar. X. J. XXXX, bytom U., U. XXXX/XX, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 3. decembra 2014 č. k. 6P/42/2014 - 145 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti osobnej starostlivosti o maloletú p o t v r d z u j e .

V časti zastupovania maloletej a správy jej majetku napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že obaja rodičia majú právo maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.

V časti bežného výživného napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že otec je povinný platiť maloletej počnúc 20. februárom 2014 a končiac 12. januárom 2015 výživné v sume 50 eur mesačne a počnúc 13. januárom 2015 naďalej v sume 70 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

V časti zročného výživného napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že zročné výživné za obdobie od 20. februára 2014 do 31. mája 2015 v sume 398,68 eur povoľuje otcovi zaplatiť v splátkach po 15 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku a to tak, že omeškanie so splnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V časti styku napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stýkať každý páry týždeň v čase od štvrtka o 10.00 hod. do pondelka nasledujúceho týždňa o 10.00 hod., matka je povinná maloletú na styk s otcom pripraviť a v mieste svojho bydliska ju otcovi odovzdať a otec je povinný maloletú matke na rovnakom mieste vrátiť.

V časti trov konania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa r u š í .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. maloletú J. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju (rozumej maloletú) bude tiež zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach a to s účinnosťou od 20. februára 2014 (od začatia konania - pozn. odvolacieho súdu); II. otcovi uložil povinnosť „prispievať na výživu mal. J.“ (správne len „platiť maloletej výživné“) sumou 50 eur mesačne, i v tomto prípade s účinnosťou od 20. februára 2014 vždy do 15. dňa „toho ktorého“ mesiaca vopred k rukám matky;

III. nedoplatok na výživnom za čas od 20. februára do 30. novembra 2014 (i tu nadbytočne „na mal. J.“, keďže predmetom konania bola úprava výkonu rodičovských práv a povinností k tomuto jedinému dieťaťu) v sume 221,87 eur povolil otcovi zaplatiť v splátkach po 20 eur mesačne splatných spolu s bežným výživným „s tým, že omeškanie so splnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia počínajúc mesiac po právoplatnosti rozsudku“ (? , takže tu použitý pochybný slovosled navodzoval dojem, akoby už následok zročnosti celého plnenia a nie iba nástup povinnosti na plnenie už zročného výživného v splátkach mal nastúpiť mesiac po právoplatnosti rozsudku); IV. upravil styk otca s maloletou na každý párny týždeň „v roku“ (?) od piatka od 16.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že matka je povinná maloletú na styk s otcom pripraviť a v určenom čase otcovi odovzdať v mieste bydliska matky a otec je povinný „po ukončení styku v určenom čase“ maloletú matke na rovnakom mieste vrátiť a napokon V. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Takýto svoj rozsudok odôvodnil vo veci samej právne ust. § 36 ods. 1, 24 ods. 1 - 4, § 25 ods. 1 a 2, § 62, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 Zák. o rodine (zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení). Vecne konštatoval splnenie podmienky rozhodovania, spočívajúcej v nedostatku spolužitia rodičov maloletej a to na čas do rozvodu ich manželstva (o ktorej otázke by malo byť rozhodnuté v súbežne prebiehajúcom konaní Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 20P/55/2014) a v časti osobnej starostlivosti o maloletú zdôraznil záujem maloletej na zachovaní stavu osobnej starostlivosti, existujúceho v čase rozhodovania, súhlas oboch rodičov s takýmto riešením, preferovaným tiež opatrovníkom maloletej, nezistenie žiadnych nedostatkov vo výkone starostlivosti (napriek podnetom otca, naznačujúcim zanedbávanie starostlivosti matkou) i zrejme veľké citové väzby maloletej na matku a jej útlý vek. Tieto závery prakticky bez ďalšieho vzťahol i na úpravu zastupovania maloletej a správy jej majetku. Pri výživnom vychádzal z príjmov matky z rodičovského príspevku 203,20 eur a „rodinných“ prídavkov 23,52 eur (v tomto prípade neberúc do úvahy, že už zákonné pomenovanie spomínaného prídavku ako „prídavku na dieťa“, ako aj zákonná konštrukcia jeho poskytovania nepripúšťajú iný výklad než ten, že tu ide bez ohľadu na inak konštruované platobné miesto o príjem dieťaťa a nie rodiča, v tejto súv. por. najmä zákon č. 600/2003 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení) a okolnosti nezamestnanosti otca, ktorý ukončil ostatný pracovný pomer (s priemerným príjmom 316,42 eur netto mesačne) 30. novembra 2013 dohodou (čiže bez dôležitého dôvodu) a aj keby sa takýto spôsob skončenia pracovného pomeru akceptoval, je schopný si (ako vyučený klampiar) podľa vlastných vyjadrení zarobiť aj 300 eur mesačne (z ktorého dôvodu ani nežiadal o dávky v hmotnej núdzi). Za stavu existencie ďalšej vyživovacej povinnosti otca k maloletej Q. (vo veku 6 rokov), reprezentovanej platením výživného na ňu 50 eur, vyjadrenia potrieb maloletej J. sumou cca 150 eur mesačne a uspokojením sa matky s výživným 50 eur mesačne i okresný súd považoval túto sumu za primeranú potrebám maloletej aj možnostiam a schopnostiam jej rodičov a naopak otcom navrhovanú sumu minimálneho výživného (27,13 eur mesačne) za prinízku. Pri nespornom zaplatení otcom od začatia konania po rozhodovanie súdu len výživného v sume 244,20 eur (za mesiace júl - október 2014 po 50 eur mesačne a v novembri toho istého roka 44,20 eur) vznikla povinnosť doplatiť 16,07 eur za 9 dní mesiaca február 2014, 200 eur za mesiace marec - jún 2014 (4x 50) a 5,80 eur za november 2014, výšku splátok ani ich povolenie však súd prvého stupňa neodôvodnil. Napokon rozhodnutie o styku odôvodnené bolo praktickou zhodou rodičov na rozsahu styku a neochotou matky akceptovať návrh otca na odovzdávanie maloletej aj jej krstnej tete (okrem otca), čo možno podľa súdu prvého stupňa vyriešiť dohodou, podobne ako dosiaľ prebiehajúci styk, realizovaný de facto v zhode s tým podľa úpravy napadnutým rozsudkom a v prípade „rozhodnutia“ o trovách konania sa obmedzil na citáciu ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a poukaz na povahu konania (zahájiteľného aj bez návrhu).

Proti takémuto rozsudku podal včas odvolanie len otec, primárne sa síce zameriavajúc na námietky voči rozhodnutiu o výživnom, popri tom však zotrvávajúc na skorších výhradách voči starostlivosti o maloletú zo strany matky, pripájajúc ďalšie o nepravidelnosti styku a vytýkajúc súdu prvého stupňa i nesprávnosť rozhodnutia o sústredení práva na správu majetku u matky. Konečným návrhom navrhol napadnutý rozsudok zmeniť rozhodnutím o striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloletú (s cyklickým striedaním v týždňových intervaloch a mesačným pobytom maloletej u každého z rodičov počas prázdnin), o spoločnom výkone práva na zastupovanie a správu majetku maloletej oboma rodičmi a o nižšom výživnom majúcom sa platiť z jeho strany a žiadnom zo strany matky (v prípade akceptovania požiadavky na rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti), resp. o znížení výživného počas obdobia jeho nezamestnanosti na 30 eur mesačne a ochote na vyššie výživné neskôr len po zohľadnení jeho výdavkov spojených s výkonom práva na styk s maloletou, ako aj o rozšírení styku na štyri dni v rámci dvoch týždňov a na polovicu sviatkov a prázdnin. Nad rámec námietok týkajúcich sa protokolácie trval

na tom, že je nemajetným, že jeho schopnosť zarobiť mesačne cca 300 eur je len hypotetickou a že matka, ktorá nepreukázala riadne výdavky spojené s potrebami maloletej, má exekučne vymáhané dlhy (pre ktoré je namieste obava, že z ním plateného výživného nebudú hradené potreby maloletej, ale dlhy matky), pred odvolacím súdom sa potom zameril i na ilustráciu nedostatkov pri výkone osobnej starostlivosti matky o maloletú (o. i. uplatnením tvrdení o jeho zavádzaní matkou pri objasňovaní príčiny úrazu maloletej a finančnej situácie matky, o odmietaní matkou -- navzdory diagnostikovanému škúleníu dieťaťa - absolvovania s maloletou odborného očného vyšetrenia a do tretice i o dopúšťaní sa niekdajším partnerom matky J. D. fyzického násillia na matke aj maloletej).

Matka i opatrovník navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť pre názor o vecnej správnosti takéhoto rozhodnutia (matka i opatrovník), resp. pre neužitočnosť či nevhodnosť úpravy striedavej osobnej starostlivosti pre útlý vek maloletej aj nezastupiteľnú úlohu matky v takomto veku (opatrovník) a pre riadne doložené výdavky spojené s potrebami maloletej a naopak nedoloženie výdavkov spojených s výkonom práva na styk uvádzaných otcom, ktorý sa navyše medzičasom (13. januára 2015) zamestnal s príjmom viac než 702 eur brutto mesačne (matka); opatrovník však popritom vyjadril i presvedčenie, že ani otcom navrhovanej širšej úprave styku nič nebráni (hoci toto už s odvolacím návrhom na potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa ako celku zjavne zlučiteľným nie je).

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ aj b/ O. s. p. v medziach odvolania otca celú vec (keďže tu šlo o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, v ktorom konečné objasnenie záujmu odvolateľa na prieskume správnosti rozsudku ako celku v spojitosti s požiadavkou na zmenu aj rozhodnutia o osobnej starostlivosti o maloletú spôsobovalo, že napadnutými tu boli všetky čiastkové výroky rozsudku súdu prvého stupňa vrátane toho, ktorý stav rozhodovania len predstieral, čiže výroku o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 1, § 211 ods. 2 a § 101 ods. 2 O. s. p. na pojednávaní v osobnej neprítomnosti riadne predvolanej matky (ktorá síce neprítomnosť ospravedlnila, nepožiadala ale - tobôž nie z dôležitého dôvodu - o odročenie pojednávania), doplnil dokazovanie výsluchom otca a oboznámením nedatovanej pracovnej zmluvy tohto účastníka so spoločnosťou Z., s.r.o., Y., Y. F. XXX a mzdového listu otca za rok 2015, vystaveného rovnakou spoločnosťou, ako i listín a fotografií predkladaných otcom na podporu jeho tvrdení pred odvolacím súdom a na takomto skutkovom základe dospel k záveru, že napadnutý rozsudok možno považovať za správny len v časti osobnej starostlivosti o maloletú a iba vo vzťahu k obdobiu do zamestnania sa otca v jeho terajšom zamestnaní aj v časti bežného výživného (výšky vyživovacej povinnosti otca, ustálenej súdom prvého stupňa) a naopak za dôvodné treba považovať (prinajmenšom čiastočne) odvolacie námietky otca, týkajúce sa rozhodnutí o 1. zastupovaní maloletej a správe jej majetku a 2. o styku. Nutnosť čo i len čiastočnej korekcie rozhodnutia o bežnom výživnom sa pritom musela podpísať na súvisiacej nutnosti zásahu aj do rozhodnutia o výživnom už zročnom (čo platilo i odhliadajúc na tomto mieste od už vyššie zmienenej kostrbatosti pri formulácii príslušného čiastkového výroku rozsudku) a napokon bez najmenej šance obstáť bolo „rozhodnutie“ o trovách konania (obdobne ako rozhodnutie o zastupovaní a správe majetku maloletej postihnuté vadou nesprávneho právneho posúdenia veci).

Vo vzťahu k požiadavke otca na striedavú osobnú starostlivosť, priamo uplatnenej až na pojednávaní odvolacieho súdu a v písomnom odvolaní ukrytej do napadnutia rozsudku ako celku platí, že túto požiadavku akceptovať nešlo.

Ak sa v dôsledku rozpadu vzťahu rodičov maloletého dieťaťa ukáže nereálnou možnosť pre dieťa najoptimálnejšia, čiže rešpektovanie práva dieťaťa na jeho spolužitie s oboma rodičmi (samozrejme v harmonickom rodinnom prostredí), v poradí druhou najoptimálnejšou možnosťou je tu úprava výkonu rodičovských práv a povinností čo najmenej narušujúca vytvorený status quo. Tým je právne zakonzervovanie skoršieho faktického stavu osobnej starostlivosti len jedného z rodičov. Hoci je tu ešte aj možnosť rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, prinášaná dnešnou podobou ust. § 24 ods. 2 Zák. o rodine, citovaného už odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, zákonodarca uprednostnenie tejto alternatívy urobil závislým na splnení podmienky v obdobných veciach už tradičnej, ktorou je súlad takéhoto riešenia a záujmu dieťaťa (obe vety ustanovenia bez ohľadu na to, či o striedavú osobnú starostlivosť usilujú obaja rodičia alebo s ňou súhlasí iba jeden z nich), resp. i ďalšej vyjadrenej tak, že takto budú lepšie zaistené potreby dieťaťa (ustanovenie § 24 ods. 2 vety prvej Zák. o rodine, zjavne dopadajúce na prípady záujmu oboch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť a aj v tejto veci nepreukázanej ochoty oboch pristúpiť na takéto riešenie).

Odvolací súd potom nemal dôvod nestotožniť sa s podstatou argumentácie opatrovníka maloletej, opretej o faktory ženského pohlavia dieťaťa aj jeho útleho veku (k času rozhodovania súdu prvého stupňa necelé dva roky a k času rozhodovania odvolacieho súdu len o necelý polrok viac) a názor, podľa ktorého v tejto konkrétnej veci záujem maloletej na striedavej osobnej starostlivosti ako riešení pre ňu najvhodnejšom preukázaný nebol (či presnejšie absentoval). Za aktuálneho stavu vyhrotenia vzájomných vzťahov rodičov dieťaťa (t. č. ešte stále manželov, súbežne s konaním v prejednávanej veci však vedúcich i rozvodové konanie smerujúce k ukončeniu ich dnes už obsahovo vyprázdneného zväzku) totiž poskytnutie jednému i druhému z nich obraznej zbrane reprezentovanej maloletým dieťaťom bolo by z pohľadu rešpektovania priority záujmu dieťaťa skôr kontraproduktívnym, keď nemožno dopustiť, aby si toto dieťa rozpad vzťahu jeho rodičov odnášalo viac než je to nutné a aby si ho rodičia v takejto situácii (a navyše podľa návrhu otca pomerne často - až na prázdniny s frekvenciou jedného týždňa) bez nadsadzovania pohadzovali ako nejakú batožinu. Riešením by tu nebola ani taká úprava styku, pri ktorej by u otca malo byť dieťa „len“ päť dní a inak za stavu striedavej osobnej starostlivosti dní sedem, pretože medzi takýmito úpravami odvolací súd až tak zásadný rozdiel nevidí a takto rozsiahla úprava styku mu skôr pripadne ako pokus obísť nespĺnenie zákonnej podmienky pre striedavú osobnú starostlivosť a za pomoci iného inštitútu doceliť prakticky to isté.

Práve záujem na stabilite výchovného prostredia maloletej, ako i nepreukázanie aktuálnosti obáv otca z vystavenia maloletej násilliu (tu rozumej toho, žeby mala byť prítomnou podsúvaná obava z opakovania sa úrazu maloletej, otcom vnímaného čo do príčiny ako nejasného so zavládnutím vo vzduchu, že pôvodcom takéhoto úrazu a napokon i útokov na matku mal byť jej dnes už len niekdajší partner) a len hypotetičnosť obavy z budúceho obnovenia stavu ohrozenia maloletej v spojení s povinnosťou súdov vychádzať zo stavu v čase ich rozhodovania (tu por. i § 154 ods. 1 a § 211 ods. 2 O. s. p.) boli potom tým, čo aj odvolací súd viedlo k záveru o opodstatnenosti zverenia maloletej do osobnej starostlivosti jej matky (v ktorej výchovnej spôsobilosti neboli zistené žiadne defekty a správou opatrovníka boli de facto vyvrátené protichodné tvrdenia otca, ktorý sa na súde prvého stupňa so stavom výlučnej osobnej starostlivosti matky uspokojil a obrat až v odvolacom konaní vykazoval do istej miery znaky účelovosti). Preto v takejto časti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 aj 2 O. s. p. potvrdil.

To naopak neplatilo u zastupovania maloletej a správy jej majetku.

Podľa § 28 ods. 1 Zák. o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a/ sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b/ zastupovanie maloletého dieťaťa a c/ správa majetku maloletého dieťaťa; podľa odseku 2 vety prvej tu citovaného paragrafu rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia a podľa odseku 3 potom rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, čo platí aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon takýchto práv a povinností obmedzený alebo tento bol pozastavený.

Podľa § 35 Zák. o rodine (inak ustanovenia nazvaného „Rozhodovanie súdu pri nezhode rodičov“) ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

Práve odcitované ustanovenia (súdom prvého stupňa na ujmu úplnosti právneho posúdenia veci nepoužitú) sú ďalším oporným múrom toho zákonného rámca, v ktorom sa má pohybovať i súd rozhodujúci o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Z celého komplexu práv a povinností rodičov tu úprava v ust. § 28 ods. 1 Zák. o rodine (majúca povahu len príkladného alebo tiež demonštratívneho, teda neuzavretého výpočtu a zároveň dopĺňajúca úpravu z ust. § 24 ods. 1 zákona) zdôrazňuje tri práva a im zodpovedajúce povinnosti, ktorými sú osobná starostlivosť o dieťa, jeho zastupovanie a správa jeho majetku. Kým u osobnej starostlivosti je po prerušení spoluzitia rodičov dieťaťa a obvykle i po nadviazaní či už len niektorým alebo aj oboma tiež nového partnerského zväzku spoločný výkon práv a povinností z povahy veci vylúčený (nech aj súčasná úprava je na rozdiel od tej niekdajšej, predpokladajúcej výkon osobnej starostlivosti len zo strany jedného rodiča a logický ústup toho druhého, podstatne liberálnejšou - v smere uzákonenia i už vyššie spomínanej možnosti rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov), toto naopak

neplatí u zastupovania maloletých detí a správy ich majetku. Tu rozhodná právna úprava predpokladá zachovanie prinajmenšom takej úrovne komunikácie rodičov dieťaťa, pri ktorej je legitímnou požiadavka, aby príslušné práva aj im zodpovedajúce povinnosti ostali zachované obom rodičom dieťaťa - tu inak ale samozrejme nie v podobe bezvýhradného trvania tiež na spoločnom vykonávaní príslušných práv oboma rodičmi dieťaťa (čo príslušné zákonné ustanovenia nevyžadujú), ale len v podobe práva oboch rodičov podieľať sa na výkone zastupovania dieťaťa i správy jeho majetku (úmerne záujmu i možnostiam) a v prípade nezahy o podstatnej veci v takomto smere sa domáhať i rozhodnutia súdu (podľa § 35 Zák. o rodine, obsahujúceho taktiež len príkladný výpočet otázok, považovaných zákonodarcom pri výkone rodičovských práv a povinností za podstatné).

Ak potom existencia práv a povinností na strane oboch rodičov je zákonným pravidlom a sústredenie takýchto práv (v celom rozsahu) len na strane jedného z rodičov iba výnimkou z neho, uplatniteľnou iba v prípadoch výslovne predpokladaných v zákone (tentoraz ale vo forme úplného, teda výkladom nerozšíriteľného výpočtu), pričom o žiaden z takýchto prípadov v prejednávanej veci nešlo (otec maloletej žije, nie je neznámy a nebolo tu nič, z čoho by šlo usudzovať na jeho pozbavenie či aspoň obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony, resp. na pozbavenie rodičovských práv a povinností či obmedzenie alebo pozastavenie ich výkonu - ku ktorému inak môže prísť len v samostatnom konaní s takýmto predmetom, pokiaľ na to existuje zákonom predpokladaný dôvod), požiadavka matky na zverenie len jej práva zastupovať maloletú a spravovať jej majetok bola právne celkom neobhájiteľnou a tak i bez nádeje na úspech.

To boli dôvody, pre ktoré odvolací súd v časti zastupovania maloletej a správy jej majetku napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne nesprávny podľa § 220 O. s. p. zmenil spôsobom uvedeným v druhej vete výroku tohto svojho rozsudku (odvolacieho súdu).

Rodičovské práva a povinnosti spolu nežijúcich rodičov maloletých detí majú byť upravené súdom (pokiaľ tu nie je dohoda rodičov) ako komplex oprávnení a povinností oboch rodičov. Cieľom takejto úpravy (a účelom konania) je zabezpečenie riadneho a bezproblémového vývoja dieťaťa napriek okolnosti rozpadu vzájomného vzťahu rodičov dieťaťa a to tak, aby každý z rodičov mal v rámci stanovenej úpravy nielen povinnosti, ale i práva a v rámci toho priestor nielen na utužovanie a prehľbovanie svojho vzťahu k dieťaťu, ale i na uplatňovanie svojho výchovného vplyvu (pôsobenia) na maloleté dieťa. Je pritom zrejmé, že povaha rozhodnutia o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti len jednému z rodičov (o aký prípad ide aj v tejto veci) vylučuje plne rovnocennú možnosť podielu druhého rodiča na výchove dieťaťa, i jemu ale treba vytvoriť (popri určení mu vyživovacej povinnosti na dieťa) podmienky na to, aby sa aj on mohol podieľať na výchove dieťaťa a aby sa tak mohol prehĺbiť i pocit jeho spolupatričnosti s dieťaťom. Uvedené musí platiť bez zreteľa na kvalitu vzájomného vzťahu oboch rodičov dieťaťa, prípadné nadviazanie nimi nových partnerských vzťahov, či dokonca aj na prípadné osobné antipatie medzi rodičmi alebo medzi nimi a ich inými príbuznými. Kým totiž rodič majúci dieťa v osobnej starostlivosti má pri výchove dieťaťa a formovaní jeho osobnosti prakticky neobmedzené možnosti, možnosti druhého rodiča sú limitované práve časovými úsekmi vyhradenými styku dieťaťa s takýmto rodičom a aj keď majú spravidla charakter len doplnkového pôsobenia na dieťa (vo vzťahu k výchove realizovanej tým rodičom, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti), nie sú a ani nemôžu byť (z pohľadu záujmu na plnohodnotnom vývine dieťaťa) bez významu.

Tieto úvahy bolo treba vziať za základné teoretické východiská pri rozhodovaní o výživnom aj o styku.

Pokiaľ šlo o bežné výživné (to, koľko má mesačne platiť otec ako rodič nemajúci maloletú v osobnej starostlivosti a preto povinný nedostatok takejto starostlivosti nahrádzať platením výživného), tam odvolací súd považoval za potrebné obdobie od začatia konania po vlastné rozhodovanie rozdeliť na dve čiastkové obdobia. Tým prvým z nich bolo obdobie od začatia konania až po deň predchádzajúci aktuálnemu zamestnaniu sa otca, v ktorom bol otec nezamestnaný z dôvodov súdom prvého stupňa správne vyhodnotených na ťarchu tohto účastníka. Skončenie pracovného pomeru dohodou, teda vzdanie sa istej stability príjmu a následný prestup do tzv. ligy nezamestnaných s ťažko zisiteľným príjmom totiž musí ísť vždy na vrub toho výživou povinného rodiča, ktorý si má počínať zodpovedne aspoň do tej miery, aby neohrozoval výživou naňho odkázané osoby vrátane seba samého tým, že tu nebude dostatočný príjem. Ak potom zistený príjem otca, ktorý by tento dosahoval nebyť vzdania sa ním zamestnania predchádzajúceho začatiu konania v prejednávanej veci, činil 316,42 eur a na výživné podľa ustálenej judikatúry tunajšieho odvolacieho súdu z neho použiteľným bolo prinajmenšom 20 -

25% (v tejto súv. por. napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave vo veci ním prejednanej pod sp. zn. 10Co/315/2009 ako jedno z tzv. pilotných rozhodnutí konštruujúcich základy takejto judikatúry), čiže 63,28 - 79,1 eur, práve takto vymedzené rozpätie bolo vodítkom pri určovaní primeraného výživného. Pre existenciu vyživovacej povinnosti otca až k dvom deťom bolo namieste za základ vziať hornú hranicu rozpätia a túto dokonca i prekročiť (v duchu zásady, podľa ktorej obrazným rubom tej istej mince, reprezentovanej právom dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni svojho rodiča, je povinnosť rodiča podieľať sa na hmotnej núdzi svojho dieťaťa) a ak rozhodujúca časť takéhoto obdobia sa prekrývala s obdobím porovnateľnosti potrieb oboch detí otca predškolského veku, nebol dôvod pre určenie výživného otca k maloletej J. inou sumou než k staršej Q. (v rozhodnom čase 50 eur mesačne) a takto ani na revidovanie úvah, vedúcich súd prvého stupňa k určeniu výživného otca na maloletú J. práve takouto sumou.

V ďalšom období, teda po zamestnaní sa otca od 13. januára 2015 s priemerným mesačným príjmom za obdobie ucelených mesiacov február - apríl 2015 v sume 757,88 eur (2.273,65: 3) však bolo treba vychádzať z takéhoto nezanedbateľne vyššieho príjmu otca a keďže aj na takomto vyššom príjme sa mali podieľať obe deti otca, otázky možného budúceho zvýšenia výšky výživného na Q. i momentálnej výšky takého výživného len v sume 50 eur mesačne mali len pomocný význam a pre úvahy o výživnom patriacom každému z detí otca (nech aj u Q. len v rovine úvah neprekračujúcich rámec riešenia predbežnej otázky) nepredstavovali žiadne obmedzenie. Ak v tomto prípade zo 757,88 eur bolo na výživné použiteľných 151,58 - 189,47 eur, aj dolná hranica takto nastaveného rozpätia (zohľadňujúca skoršie prekročenie hornej hranice, hľadisko proporcionality a do tretice i vytvorenie rezervy pre očakávateľný rast potrieb detí i pri nezmenených možnostiach a schopnostiach výživou povinných rodičov) by deťom mala zaručiť vyšší štandard než ten zakladaný u J. napadnutým rozsudkom v prejednávanej veci a u Q. ostatným rozhodnutím týkajúcim sa jej. V tomto prípade už nebolo namieste rozdelenie celkom rovnomerne, keď Q. je predsa len staršia a už vstúpila do roku predchádzajúceho započatiu školskej dochádzky (s nepochybne vyššími výdavkami na uspokojovanie jej potrieb oproti dieťaťu predškolského veku, ktoré má ešte nástup do školy v pomyslenom nedohľadne).

Odvolací súd riadiaci sa práve priblíženými úvahami preto teda zo sumy cca 150 eur považoval za primerané pripadnutie sumy 80 eur mesačne na Q. a 70 eur na J., preto v období začínajúcom 13. januárom 2015 výživné určené napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa zvýšil na 70 eur mesačne a takýmto rozhodnutím spolu s rozhodnutím akceptujúcim úvahy súdu prvého stupňa týkajúce sa prvého obdobia zhora preto napadnutý rozsudok v časti bežného výživného čiastočne zmenil právne i fakticky (podľa § 220 O. s. p.) a čiastočne len právne (pri zachovaní spôsobu rozhodnutia súdu prvého stupňa za prvé obdobie a takto i faktickým potvrdení jeho rozsudku v takej časti s potrebou odstránenia len formulačných nesprávností a nadbytočností, urobených súčasťou výroku napadnutého rozsudku).

V závislosti na takomto rozhodnutí, doterajších platbách výživného a posune času od rozhodnutia v prvom stupni bola nevyhnutnou i zmena napadnutého rozsudku v časti zročného výživného (i tu podľa § 220 O. s. p.). Tu bolo treba vychádzať z toho, že otec mal za celé obdobie od začatia konania až do 31. mája 2015 (ako konca mesiaca, v ktorom až po uplynutí 15. dňa ustanoveného za deň zročnosti bežného výživného pristúpil k rozhodovaniu odvolací súd) zaplatiť 858,32 eur (16,07 eur za 9 z 28 dní februára 2014 s prvotným výživným 50 eur mesačne + 10x 50 eur za mesiace marec - december 2014 + 19,35 eur za prvých 12 z 31 dní januára 2015 pri výživnom taktiež ešte 50 eur mesačne + 42,90 eur za zvyšných 19 dní januára 2015 + 4x 70 eur za mesiace február - máj 2015) a na túto sumu preukázateľne zaplatil len sumu 459,64 eur, nedoplatok na už zročnom výživnom činil 398,68 eur (podľa výpočtov predchádzajúcich vyhláseniu rozsudku krajského súdu zaťaženej chybou a opravených opravným uznesením podľa § 211 ods. 2 a § 164 O. s. p. pojatým do písomného vyhotovenia tohto rozsudku inak v prípade prvej a poslednej zo súm zhora o 80 eur menej). Takéto výživné bolo treba rozložiť na splátky, pretože uloženie povinnosti zaplatiť naraz by znamenalo vystaviť otca do stavu ohrozenia jeho vlastnej výživy a nebolo by prospešným ani pre maloletú (ktorej je naopak na prospech, keď sa jej bude dostávať istej formy renty, t. j. opakovaného - hoc aj menšieho - príjmu v podobe príplatku k sume bežného výživného). Odvolací súd v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou vo veciach výživného vychádzal z toho, že zročné výživné sa má zaplatiť najneskôr do 3 rokov od vydania rozhodnutia, ktorým sa vyživovacia povinnosť ukladá a aj keď v tomto prípade nevidel dôvod na také dlhé obdobie (keďže dlh nebol až taký vysoký), mal za to, že je primerané rozložiť platobnú povinnosť na 24 mesiacov (vychádzajúc pritom ešte zo sumy dlhu 318,68 a nie 398,68 eur), kedy by mesačná splátka predstavovala cca 13 eur mesačne (ktorej zaokrúhlenie na celé 5 eurá nahor v spojitosti s opravou chyby v počítaní inak

povedie k zaplateniu nie za 24, ale až za necelých 27 mesiacov) a v zhode s napadnutým rozsudkom i ustanovením § 160 ods. 1 O. s. p. do rozhodnutia pojal aj dovetok obsahujúci následok omeškania v podobe tzv. straty výhody splátok.

Napokon v časti styku bolo treba tiež podľa názoru odvolacieho súdu čiastočne rešpektovať požiadavku otca, keď je tu predsa len istá vzdialenosť bydlísk rodičov, ktorá je síce vynútená okolnosťami rozpadu ich vzájomného vzťahu, avšak vedie k tomu, že treba usporiadať aj tento vzťah takým spôsobom, aby dieťa si bolo vedomé aj existencie druhého svojho rodiča (ktorým je otec) a aby aj tento mal možnosť uplatňovať svoje výchovné pôsobenie v primeranom rozsahu (tak, aby to nielenže nenaštrbilo doterajší podľa všetkého uspokojivý a korektný vzťah dieťaťa a rodiča, ale aby tu bola i perspektíva progresu). Odvolací súd tu považoval za primeraný styk v rozsahu 4 dní v rámci jedného týždňa tým, že jeho začiatok ustanovil na štvrtok o 10.00 hod. a koniec na pondelok nasledujúceho týždňa o rovnakej hodine tak, aby tam boli zakalkulované aj časy potrebné na presun otca za dieťaťom a následný presun jeho i dieťaťa za matkou a aby takto otec mal čistý čas na styk s maloletou aspoň v trvaní polovice jedného týždňa a zároveň štvrtiny obdobia, v ktorom má výkon práva na styk prebehnúť jeden raz (3 a pol dňa predstavovaných najmenej polovicou štvrtka a celým piatkom, sobotou a nedeľou v párnom týždni s následným návratom otca s dieťaťom v ranných hodinách pondelka týždňa nasledujúceho), z ktorých dôvodov podľa § 220 O. s. p. došlo i k zmene napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v časti styku.

Napokon „rozhodnutie o trovách konania“ bolo treba podľa § 221 ods. 1 písm. h/ aj i/ O. s. p. zrušiť (bez potreby a aj možnosti jeho náhrady akýmkoľvek iným rozhodnutím odvolacieho súdu a súčasne s vedomým opomenutím rozhodnutia odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania) preto, že v konaniach, ktoré možno zahájiť aj bez návrhu (čo bol aj tento prípad) je nedostatok práva účastníkov konania na náhradu jeho trov zákonným pravidlom (majúcim pôvod práve v súdom prvého stupňa citovanom, avšak nevyloženom ustanovení § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), z ktorého ale (na rozdiel od iných len podobných prípadov uvedených v iných písmenách b/ a c/ rovnakého zákona, paragrafu i odseku) neexistujú žiadne výnimky. Takáto bezvýnimčnosť spôsobuje, že inak než mechanickým prevzatím zákonodarcom sformulovaného pravidla do súdneho rozhodnutia rozhodnúť nejde, odpadá tak i samotná podstata rozhodovania (výber z prinajmenšom dvoch proti sebe stojacich a vzájomne sa vylučujúcich možností) a preto ide o špecifický prípad, v ktorom výrok o trovách konania do výroku súdneho rozhodnutia vôbec nepatrí (keďže tento v skutočnosti rozhodovaním nie je, ale proces rozhodovania len simuluje a zdánlivú anomáliu predstavovanú absenciou rozhodnutia o trovách konania postačuje vysvetliť v odôvodnení rozhodnutia, ako to práve na tomto mieste urobil aj tunajší súd).

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Ak povinnosti uložené týmto rozsudkom nebudú plnené dobrovoľne za podmienok v ňom určených, možno sa ich splnenia domáhať exekučne.